

hvorom der her er Tale, forekommer det mig, at denne Sætning mere ligner en Paradox end noget som helst Andet. Den ærede Rigsdagsmand anførte vel, om det ikke var saa, at, naar En har Trang til at løse Sognebaand, saa sig vi ogsaa, at han har Modenhed, og at naar En har Trang til at gaae ind i en Valgmenighed, har han Modenhed dertil. Men foruden hvad der kan bemærkes mod Rigtigheden af denne Sætning — thi Meget kommer an paa, af hvilken Bessaffenhed denne Trang er —, maa det ogsaa siges, at dette ikke har det Mindste at gjøre med det, hvorom der her er Tale. Der er der Spørgsmaal om en reent individuel personlig Overbeviisning og Følelse, som skaffer sig Fyldestgjørelse; og naar denne ikke længere kan fyldestgjøres, saa har den den samme Frihed til at følge den Retning, som maatte komme frem paa anden Maade. Her er altsaa ikke Tale om Noget, der kan sammenlignes med dette, hverken i Bessaffenhed eller Betydning. Nei, det der her er Tale om, er Landets tusinde Menigheder, og naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt der er en Trang tilstede til en Foranstaltning, som skal gjennemføres ved en Lov, ved en almindelig Regel, som maa faae Anvendelse paa Alle paa een Gang, saa stiller Sagen sig anderledes. Naar Nogen her taler om, at der findes en Trang til en saadan Lov og saadanne Bestemmelser, saa er selvfølgelig Meningen, deraf ingenlunde den, at enten disse tusinde Menigheder eller samtlige 2 Millioner Mennesker, som der omtrent er, skulle have en virkelig indre Trang og Følelse for det, hvorom der her er Tale. Her er kun Spørgsmaal om, hvorvidt der i Folketirkens Menigheder findes en Trang, men der siges ingenlunde, at den findes overalt, eller at den findes eens. Naar man vil spørge om, hvorledes Sagen i saa Henseende stiller sig, troer jeg ikke, at man vil gaae Sandheden for nær ved at sige, at der vil være et stort Antal Menigheder, hvor der egentlig ikke er nogen Trang til en saadan Foranstaltning; der vil være et Antal, hvorom det ikke gjælder — hvor stort, er det vanskeligt at sige —, men i dette Antal af Menigheder, hvor man kan sige, at der egentlig ikke

er nogen Trang til en saadan Foranstaltning, vil der atter være en Forskjel; thi det lader sig dog virkelig ikke nægte, at der gives enkelte Menigheder — jeg haaber, at det kun er enkelte, det er ikke Nogen givet at sige, hvormange det er —, hvor der overhovedet slet ikke er nogen kirkelig Trang. Men der gives endeel andre og flere, hvor man paa ingen Maade kan sige, at der ikke findes nogen kirkelig Trang, men hvor man maa sige, at Forholdet har udvillet sig saa godt og lykkeligt, at man ikke føler nogen særlig Trang til at gjøre gjældende, at den, der skal komme som Sjælesørger, skulde være en Mand af en vis bestemt kirkelig Retning, eller hvor man ikke har Anledning til at hendrage Opmærksomheden paa en enkelt bestemt Personlighed, idet det blot gjælder om, at der kommer en hæderlig og virkelig troende Præst til Menigheden, og hvor man gaaer ud fra, at Regjeringen eller Kirkebestyrelsen i alt Fald kan være bedre istand til at finde en saadan Mand end Menigheden selv. Af den Slags Menigheder gives der sandsynligvis ikke saa. Dernæst er der endeel Menigheder, hvor der ganske sikkert er en stærk Trang til en Bestemmelse som den, der foreligger her i Udkastet; men ogsaa der ganske vist paa forskjellig Maade. Der gives Menigheder, hvor man kan sige, at der er en almindelig sælles Trang tilstede til at kræve en Præst af en vis bestemt kirkelig Retning eller til at kræve til Præst en bestemt Personlighed, med Hensyn til hvilken der altsaa i hele Menigheden er en fuldstændig sælles Overbeviisning om, at det vil være en velsignelsesrig Gave til den, naar en saadan Præst kommer i dens Midte som dens Sjælesørger. Men der gives ogsaa Menigheder, hvor der kan være en stærk og dyb Trang, baade med Hensyn til det almindelige Standpunkt og med Hensyn til Personligheden hos Præsten, men hvor Ulykken netop er, at Trangen gaaer i modsatte Retninger, saa at den Trang, der er tilstede hos Nogle, ikke er tilstede hos Andre, og hvor der altsaa kommer nye vanskelige Situationer frem. Saaledes stiller Forholdet sig ved et Blik udover disse tusinde Menigheder, med Hensyn til hvilke Lovene skulde anvendes, og det er netop af